

หลักพุทธธรรมเรื่อง “ทมะ” มีความหมายตามรูปศัพท์ว่า “การฝึก” โดยหลักการหมายถึงการฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาพฤติกรรมในระดับปัจเจกบุคคล ด้วยการควบคุม หรือบังคับตนเอง รู้จักข่มระงับยับยั้ง หรือหักห้ามใจตน ไม่ให้แสดงพฤติกรรมอันเป็นอกุศลธรรม ในขณะที่เดียวกันก็รู้จักใช้สติและปัญญาพิจารณาอย่างมีเหตุผล สามารถดำรงตนที่จะเลือกสร้างพฤติกรรมอันเป็นกุศลธรรมให้เกิดศักยภาพที่ดีแก่ตนเองได้ ลักษณะของการปฏิบัติตนตามหลักทมะ จึงมีลักษณะเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสม ด้วยการรู้จักฝึกปรี้อจิตใจพัฒนาให้เกิดความดีงามได้อย่างชาญฉลาด

จากการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่สะท้อนปัญหาเชิงจริยธรรมของเยาวชนไทยตามแนวพุทธศาสนา พบว่าพฤติกรรมไม่พึงประสงค์นั้นเกิดจากการกระทำไปตามอำนาจของโลกกิเลส โมหิกิเลส และโทสกิเลส พฤติกรรมดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงการขาดการปฏิบัติตนตามหลักทมะได้อย่างชัดเจน กล่าวคือเกิดจากการที่เยาวชนขาดการฝึกปรี้อจิตใจตนเอง โดยไม่รู้จักรงับยับยั้งชั่งใจ หรือหักห้ามใจ ข่มคุมอำนาจกิเลสที่มีภาวะลักษณะชั่วร้าย ล่อเร้า เข้ายวน ทำทนาย หรือเป็นตัวกระตุ่น ทำให้ไม่สามารถควบคุมบังคับจิตใจตนเอง เพื่อมิให้แสดงพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ อีกทั้งยังขาดการฝึกฝนอบรมจิตใจใช้ปัญญาพิจารณาปรับปรุงพฤติกรรมให้เกิดความดีงามแก่ตนเองได้

หลัก “ทมะ” จึงมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นหลักปฏิบัติเพื่อฝึกปรี้อจิตใจให้สามารถควบคุม และยับยั้งการแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และเพื่อฝึกฝนพัฒนาตนในการสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้น การปลูกฝังเยาวชนให้ปฏิบัติตนตามหลักทมะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องสร้างเสริมให้เยาวชนมีศรัทธา วิริยะ สติ สมာธิ และปัญญา โดยอาศัยกัลยาณมิตรทุกสถาบันในสังคมไทยช่วยแนะนำ สั่งสอน ส่งเสริม และสนับสนุนเยาวชนให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์

The Buddhist doctrine of *Dama* meant literally "to train". The doctrine meant the training to develop the individual behavior by self-control or self-forbear, to stop or to suppress, not to show harmful behavior, to know how to use the mindfulness and wisdom reasonably, and behave in philanthropic way to improve oneself. The characteristic of the acting on *Dama* way, then, implied to approve, to correct the behavior of oneself in according to the way in training the mind, and develop a good way of life cleverly.

From the study and analysis of the behavior that reflected the problems in ethics of Thai youths based on the Buddhist theory it was found that the unneeded behaviors appeared from the power of the greed, delusion, and hatred. The unneeded behaviors above showed us clearly these were the obstacles to follow the doctrine of *Dama*. Thai youths neglected to train their minds and did not know the way to forbear, to stop and to suppress the power of the lust that provoked and challenged their minds. They could not control their minds not to do unneeded behaviors. Moreover, there is the lack of the mind trainings to use the wisdom in order to improve behaviors to be good for oneself.

The doctrine of *Dama* played an important role to be the main deal to practice the mind to be able to control and forbear the unneeded behaviors, it also helped to train and develop needed behaviors. Thus, to establish the youth training, the Buddhist doctrine of *Dama* set up and supported the youths to have the faith, effort, mindfulness, concentration and the wisdom by the cooperation of Thai societies as a whole in support to do, to guide, and to activate Thai youths in developing the needed behaviors.